

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/18/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124272132
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124272132.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., Váci út 45/B, 113 7 Budapešť, Maďarsko, IČ: 01-10-043108, zastúpeného PETKOV & Co s.r.o., Bratislava, Šoltésovej 7325/14, IČO: 50 430 742, proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo „Pokrok“, Tekovské Lužany, Ul. Osloboditeľov 13/13, IČO: 00 195 251, zastúpeného Advokátska kancelária Nyúl s.r.o., Levice, Ul. Kpt. Jaroša 738/4, IČO: 53 875 303, o zaplatenie 165,15 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 20Cb/102/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 20Cb/102/2024 je Okresný súd Levice.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 6.5.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným v upomínacom konaní bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Okresný súd Nitra namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu, pretože týmto súdom je Okresný súd Levice. Podľa názoru súdu predkladajúceho spis, z obsahu žaloby vyplýva, že v danom spore je žalobcom obchodná spoločnosť zriadená a registrovaná podľa maďarských právnych predpisov v Maďarsku, ktorá na základe maďarského zákona je oprávnená uplatňovať si voči neoprávneným používateľom ciest pohľadávku vzniknutú z titulu neoprávneného použitia spoplatnenej cesty vo forme tzv. sankčného poplatku. V danom prípade je predmetom konania pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že motorové vozidlo, ktorého držiteľom je žalovaný,

bolo prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku bez platného oprávnenia, z čoho vyplýva, že žalobca nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným. Okresný súd Nitra mal za to, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvoma podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti spadajúci pod § 261 ods. 1 ObZ, ale žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že v tomto spore nebola založená kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra, ale vecne a miestne príslušným je Okresný súd Levice.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Okresný súd Nitra predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

12. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ust. § 262 ods. 1 ObZ strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

14. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na

pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

15. Najvyšší súd uvádza, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

16. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplynulo, že predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že motorové vozidlo žalovaného bolo bez platného oprávnenia (diaľničnej známky) prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Vzhľadom na uvedené mal predkladajúci súd za to, že žalobca nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným. Okresný súd Nitra uviedol, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvoma podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti spadajúci pod § 261 ods. 1 ObZ, ale žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok.

17. Najvyšší súd uvádza, že na to, aby určitý záväzkový vzťah spadol do množiny obchodnoprávných záväzkov v zmysle aplikácie národného práva, musí spĺňať kritériá obsiahnuté v § 261 ObZ, prípadne sa strany môžu v zmysle § 262 ObZ dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObZ sa spravuje obchodným zákonníkom. Je zrejmé, že o obchodný záväzkový vzťah medzi podnikateľmi by išlo len v tom prípade, ak by už pri jeho vzniku bolo zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, ide o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov, a to bez ohľadu na to, aké právo sa na merito veci bude aplikovať. Najvyšší súd si uvedomuje, že v spore doposiaľ nebola riešená otázka medzinárodnej príslušnosti ani aplikovateľného práva, avšak z povahy daného sporu možno jednoznačne dovodiť, že medzi stranami neexistuje žiaden záväzkový vzťah vedúci pre potreby ustálenia povahy sporu k záveru, že ide o spor obchodnoprávny. Predmetný návrh/žaloba teda nepredstavuje obchodnoprávny spor (§ 22 CSP), na prejednanie ktorého by bol kauzálny príslušný Okresný súd Nitra (§ 22 písm. d) CSP).

19. Z vyššie uvedeného je potrebné konštatovať občianskoprávny charakter sporu a na určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie v spore aplikovať § 12 až § 15 CSP, v zmysle ktorých a s prihliadnutím na adresu sídla žalovaného, je v danom spore vecne a miestne príslušným Okresný súd Levice, ktorý prioritne bude riešiť spôsobilosť sporu byť prejednávaný pred súdmi Slovenskej republiky čo do ich právomoci a medzinárodnej príslušnosti.

20. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keď podľa CSP je na konanie v danom spore príslušný Okresný súd Levice.

21. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.